

مقاله مشاوره ای - توضیحاتی در مورد سهمیه ها و بومی گزینی در آزمون سراسری

به منظور برقراری عدالت اجتماعی و تقسیم امکانات آموزشی به صورت متعادل، بین نقاط مختلف کشور و افراد با شرایط خاص، ترتیبی اتخاذ شده است تا این امر با ایجاد سهمیه های مختلف و همچنین بومی گزینی که در این مقاله به آن ها پرداخته شده، میسر گردد. هدف این مقاله آشنایی داوطلبان با واژه هایی از قبیل سهمیه ها، بوم، بومی گزینی و... می باشد تا بتوانند با دیدی روشن رشته های مورد علاقه خود را انتخاب نمایند.

الف - سهمیه ها در آزمون سراسری:

در فرآیند آزمون سراسری سهمیه ها به دو دسته سهمیه های اعمالی پیش از انتخاب رشته و سهمیه های اعمالی پس از انتخاب رشته دسته بندی می شوند. سهمیه های پیش از انتخاب رشته، سهمیه هایی هستند که در کارنامه داوطلبان اعمال شده و روی رتبه قبولی آن ها موثر هستند. اما سهمیه های پس از انتخاب رشته، سهمیه هایی هستند که پس از پایان فرآیند انتخاب رشته اعمال شده و داوطلبان باید ابتدا انتخاب رشته خود را انجام داده و پس از اعلام نتایج نهایی از سهمیه اعمالی خود استفاده نمایند.

سهمیه های پیش از انتخاب رشته :

در زمان ثبت نام در آزمون سراسری (بهمن ماه) با توجه به اطلاعات ورودی داوطلب (محل تولد/شهر/استان و ...) سهمیه مناطق، تعیین و روی برگه ثبت نام و کارنامه درج می شود که شامل سهمیه یکی از مناطق ۱-۲-۳ می باشد. در نتیجه سهمیه منطقه داوطلبان ربطی به فرآیند انتخاب رشته ندارد.

۱- سهمیه مناطق:

شرکت کنندگان متقاضی سهمیه مناطق در آزمون سراسری با توجه به ملاک های زیر جزو یکی از سهمیه های مناطق ۱، ۲ و ۳ محسوب گردیده و در کارنامه نتیجه اولیه آنان لحاظ می گردد.

الف) برای داوطلبان نظام قدیم آموزش متوسطه، بخش محل اخذ مدرک تحصیلی سه سال آخر دبیرستان یا هنرستان.

ب) برای داوطلبان نظام جدید آموزش متوسطه (اعم از ترمی واحدی و یا سالی واحدی)، بخش محل اخذ مدرک تحصیلی دو سال آخر دبیرستان و دوره پیش دانشگاهی.

ج) در صورتی که بخش محل اخذ مدرک تحصیلی داوطلبان سهمیه مناطق متفاوت باشد (حتی یک سال از سه سال)، سهمیه داوطلب براساس بخش محل اخذ مدرک تحصیلی منطقه مرفهتر و بالاتر تعیین و در نظر گرفته می شود.

د) فارغ التحصیلان دوره های کاردانی (فوق دیپلم) پیوسته، بر اساس بخش محل اخذ مدرک تحصیلی سه سال آخر دوره دبیرستان و یا هنرستان (سال اول، دوم و سوم دبیرستان و یا هنرستان)، جزو یکی از سهمیه های مناطق ۱، ۲ و ۳ محسوب می شوند.

ه) داوطلبانی که دو سال آخر تحصیل خود را در خارج از کشور گذرانده اند (دوره پیش دانشگاهی و سال ماقبل آن)، جزو منطقه ۳ محسوب می شوند.

و) کلیه داوطلبان معلول (نابینا، ناشنوا، نیمه بینا، نیمه شنوا و معلولین جسمی حرکتی که بند معلولیت را در تقاضانامه ثبت نام علامتگذاری و مدارک مربوطه را نیز به سازمان ارسال نموده اند) جزو سهمیه منطقه ۳ محسوب می شوند.

۲- سهمیه رزمندگان، ایثارگران و خانواده شهدا:

الف) ایثارگران: همسر و فرزندان شهدا، آزادگان و همسر و فرزندان آنان، جانبازان، همسر و فرزندان جانبازان با جانبازی ۲۵٪ به بالا، جزو سهمیه ایثارگران محسوب و تابع ضوابط مربوط به سهمیه ایثارگران می باشند. ظرفیت اختصاصی برای این دسته از داوطلبان ۲۵٪ از ظرفیت هر کدرشته محل است و حدنصاب نمره این داوطلبان ۷۰٪ نمره گزینش آزاد برای تمامی رشته محل ها می باشد.

ب) رزمندگان: رزمندگان (با حداقل ۶ ماه حضور در جبهه) جزو سهمیه رزمندگان محسوب و تابع ضوابط مربوط به سهمیه رزمندگان می باشند. حدنصاب نمره برای این داوطلبان ۷۵٪ نمره گزینش آزاد در رشته محل مورد نظر می باشد.

ج) خانواده شهدا: پدر، مادر، خواهر و برادر شهید جزو سهمیه خانواده شهدا محسوب و تابع ضوابط مربوط به سهمیه خانواده شهدا می باشند.

مقاله مشاوره ای - توضیحاتی در مورد سهمیه ها و بومی گزینی در آزمون سراسری

نکته مهمی که باید دارندگان این سهمیه ها به آن توجه داشته باشند این است که می توانند یک بار برای پذیرش در کدرشته های دوره روزانه از این سهمیه استفاده نمایند و در صورت قبولی در دوره دیگر مجاز به استفاده از این سهمیه نخواهند بود و در صورت قبولی در سایر دوره ها اعم از شبانه، غیر انتفاعی، پردیس خودگردان و... استفاده مجدد از سهمیه های فوق بلامانع است.

۳- سهمیه مناطق محروم:

بر اساس مصوبه کمیته مطالعه و برنامه ریزی آزمون سراسری حداقل ۴۰٪ از ظرفیت هر یک از کدرشته های ناحیه ای، قطبی و کشوری دوره روزانه دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی واقع در استانهای ایلام، بوشهر، چهارمحال و بختیاری، سیستان و بلوچستان، کردستان، کرمانشاه، کهگیلویه و بویراحمد، لرستان و هرمزگان به داوطلبان بومی استانهای فوق تخصیص می یابد.

براساس مصوبه مجلس شورای اسلامی، مبنی بر پذیرش ۳۰٪ دانشجوی بومی از محل اصلاح قانون عدالت آموزشی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، در راستای تربیت و تأمین نیروی انسانی بومی مورد نیاز مناطق محروم کشور، مصوبه مربوط را برای رشته های مقطع دکتری عمومی شامل: پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی اجرا می نماید.

۴- سهمیه بهیاران:

مطابق مصوبه جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی، ۵٪ ظرفیت هر یک از رشته محل های پرستاری دوره روزانه در کلیه استانهای کشور (بر حسب میزان متقاضیان هر کدرشته محل) به بهیاران واجد شرایط اختصاصی می یابد. سهمیه بهیاران در رشته پرستاری در منطقه تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی محل اشتغال متقاضیان معتبر می باشد، بدیهی است تعریف استان بومی، استان محل بومی بهیار بر اساس مندرجات کارنامه می باشد. لذا دارندگان دیپلم بهیاری مورد تأیید وزارت آموزش و پرورش و یا بهیاران دارای دیپلم مورد تأیید، که به حرفه بهیاری اشتغال داشته در آزمون شرکت کرده اند، چنانچه مجاز به انتخاب رشته شده باشند، در صورت انتخاب رشته های پرستاری با نمره کل حاصل از نمرات دروس عمومی و تخصصی گروه آزمایشی علوم تجربی و احتساب نمره درس تخصصی بهیاری گزینش می شوند. ضمناً گزینش این داوطلبان برای سایر رشته ها، با نمره کل بدون احتساب دروس تخصصی بهیاری می باشد.

۵- سهمیه کارمندان:

حدود ۱۰٪ از ظرفیت رشته های نوبت دوم (شبانه) به کارمندان رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری، دانشگاهها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری، بومی استان مربوط اختصاص می یابد.

سهمیه های پس از انتخاب رشته:

۱- سهمیه هیئت علمی:

استفاده از سهمیه هیئت علمی به دو صورت امکان پذیر است:

الف- استفاده از سهمیه هیئت علمی برای انتقال شهر: برای استفاده از سهمیه هیئت علمی به منظور انتقال می بایست ۹۰٪ تراز آخرین فرد قبولی در رشته مقصد کسب شود. انتقال فقط به شهر محل خدمت عضو هیئت علمی امکان پذیر است و در صورت عدم وجود رشته در شهر محل خدمت هیئت علمی، به نزدیکترین شهر به محل خدمت عضو هیئت علمی امکان پذیر می باشد.

اگر فرزند هیئت علمی دارای حدنصاب لازم برای انتقال نباشد در صورت احراز سایر شرایط، سازمان سنجش آموزش کشور داوطلب را به صورت مشروط (میهمان) به دانشگاه مقصد که لزوماً باید در شهر محل خدمت عضو هیئت علمی باشد، معرفی می نماید. تبدیل انتقال مشروط به انتقال دائم، منوط به احراز وضعیت علمی مناسب طی حداقل دو ترم اول تحصیلی به تشخیص دانشگاه مقصد می باشد. این داوطلبان به دانشگاهی که در رشته مورد تقاضا دارای حداقل نمره می باشد انتقال می یابند، مگر اینکه موافقت دانشگاه مورد نظر خود را اخذ نمایند و در صورتیکه نتوانند طی حداقل دو ترم از وضعیت علمی خوبی برخوردار باشند، بایستی به دانشگاه مبدا (محل قبولی اولیه) مراجعه و پس از ثبت نام ادامه تحصیل دهند.

مقاله مشاوره ای - توضیحاتی در مورد سهمیه ها و بومی گزینی در آزمون سراسری

ب- استفاده از سهمیه هیئت علمی برای انتقال و تغییر رشته(توامان): برای استفاده از سهمیه هیئت علمی به منظور انتقال و تغییر رشته می بایست ۹۲/۵٪ تراز آخرین فرد قبول در رشته مقصد کسب شود. همچنین تغییر رشته و انتقال فقط به شهر محل خدمت عضو هیئت علمی امکان پذیر است و در صورت عدم وجود رشته به نزدیکترین شهر به محل خدمت عضو هیئت علمی امکان پذیر می باشد. همچنین تغییر رشته در یک شهر امکان پذیر نخواهد بود.

سایر شرایطی که در هر دو مورد الف و ب موثر است:

- ۱- از هیئت علمی دانشگاه آزاد و سایر مراکز آموزشی (وزارت دفاع و وزارت جهاد کشاورزی و...) نیز می توان برای انتقال استفاده کرد. نکته مهمی که باید به آن توجه داشت این است که محل تدریس پدر یا مادر تأثیری در سهمیه هیئت علمی ندارد.
- ۲- مقطع تحصیلی در انتقال شهر یا تغییر رشته باید یکسان باشد.
- ۳- نکته مهم دیگری که باید هنگام انتخاب رشته به آن دقت داشت، این است که انتقال از دوره شبانه به روزانه، از مقاطع پایین تر به بالاتر، از دوره های غیرحضور، نیمه حضوری و مجازی به دوره حضوری، از دانشگاه های غیر دولتی به دولتی غیرمجاز می باشد.

دوره معرفی	دوره قبولی
به کلیه دوره ها	روازنه
بجز روزانه به سایر دوره ها	نوبت دوم (شبانه)
پیام نور	پیام نور
غیرانتفاعی - مجازی غیرانتفاعی	غیرانتفاعی
نیمه حضوری	نیمه حضوری
مجازی	مجازی
پردیس خودگردان - ظرفیت مازاد	پردیس خودگردان
پردیس خودگردان - ظرفیت مازاد	ظرفیت مازاد

۲- سهمیه المپیاد خوارزمی:

داوطلبان باید برای استفاده از سهمیه المپیاد خوارزمی جهت ورود به مراکز آموزش عالی در رشته مرتبط با طرح حداقل ۵۰٪ در طرح سهم داشته باشند، سایر شرایط به شروط زیر است:

الف) بر اساس آیین نامه برگزیدگان جشنواره خوارزمی در صورت شرکت در آزمون ورود به مقطع تحصیلی بالاتر و کسب حد نصاب علمی حداقل ۹٪. نمره آخرین فرد پذیرفته شده در هر کد رشته محل تحصیل، به صورت مازاد بر ظرفیت از سوی سازمان سنجش به یکی از دانشگاه ها معرفی می شوند.

ب) پذیرش بدون آزمون ورودی برای برگزیدگان جشنواره ها وجود ندارد یعنی داوطلبان حتما باید در آزمون سراسری شرکت نمایند تا بتوانند از سهمیه خود استفاده کنند.

ج) تنها برگزیدگان جشنواره های خوارزمی، جوان خوارزمی، رازی، ابن سینا و فارابی، مجاز به استفاده از تسهیلات مذکور هستند.

۳- سهمیه برگزیدگان المپیادهای علمی کشور:

بر اساس آمار و اطلاعات سال گذشته دارندگان مدال طلا بدون کنکور و به طور مستقیم در رشته مورد تقاضا پذیرفته می شوند. برای استفاده از سهمیه های المپیاد و خوارزمی می توان رشته های همان شهر را قبول و در دانشگاه دیگری در همان شهر منتقل شد. همچنین کد رشته مقصد در سهمیه هیئت علمی یا المپیاد و خوارزمی می تواند جزء ۱۵۰ انتخاب نباشد چون در آینده انتخاب رشته مجزا انجام می شود. باید به این نکته دقت داشته باشید که انتخاب سه رشته دانشگاه امکان پذیر است و تغییر از یک دانشگاه به دانشگاه دیگر در رشته های غیر از علوم پزشکی ساده تر است (در رشته های علوم پزشکی پذیرش به طور کلی سخت تر است و رشته مهم تر از دانشگاه است).

مقاله مشاوره ای - توضیحاتی در مورد سهمیه ها و بومی گزینی در آزمون سراسری

(ب) بومی گزینی:

اهداف بومی گزینی:

هدف از گزینش به صورت بومی کاهش مشکلات اقامتی و کاهش مهاجرت درون کشوری می باشد. گزینش بومی به صورت بومی استانی، ناحیه ای، قطبی و گزینش به صورت کشوری (بدون بومی گزینی)، بر اساس مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی اعمال می گردد.

سهمیه هر داوطلب با توجه به محل تحصیل و محل تولد قبل از آزمون سراسری تعیین می گردد و در تعیین رتبه موثر است. اما قطب بومی مربوط به تعیین ظرفیتی است که از هر رشته با توجه به نوع گزینش رشته (استانی، قطبی، ناحیه ای و...) به داوطلب اختصاص می یابد. هر کد رشته محل در آزمون سراسری دارای ظرفیتی است. توزیع ظرفیت در آزمون سراسری متأثر از سهمیه ها و گزینش بومی می باشد. (به غیر از رشته هایی که به صورت خاص از داوطلبان برخی استان ها یا شهرستان ها پذیرش می نمایند). یعنی برای هر کد رشته محل ظرفیتی برای سهمیه های مختلف در نظر گرفته می شود و داوطلبان واجد شرایط در آن پذیرش می شوند.

رشته های تحصیلی با توجه به ماهیت و گسترش در سطح کشور به ۴ دسته طبقه بندی می شوند:

- ۱- رشته های استانی: رشته های استانی به رشته هایی اطلاق می شود که در اکثر استان ها گسترش داشته یا از نظر کاربردی به متخصصان بومی نیاز دارند. مانند دبیری ریاضی - دبیری اجتماعی - اتاق عمل.
- ۲- رشته های ناحیه ای: به رشته هایی اطلاق می شود که در اکثر استانها وجود نداشته ولی در چند استان مجاور که به عنوان یک ناحیه بومی تلقی می شود، موجود است. مانند کارشناسی تکنولوژی - پرشناسی - حقوق - مهندسی کامپیوتر.
- ۳- رشته های قطبی: به رشته هایی اطلاق می شود که در اکثر نواحی وجود نداشته ولی در چند ناحیه بومی مجاور که به عنوان قطب بومی تلقی می شود موجود است. مانند مهندسی صنایع - فیزیوتراپی - تاریخ.
- ۴- رشته های کشوری: به رشته هایی اطلاق می شود که در اکثر قطب های بومی وجود نداشته و تنها در تعدادی از دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی ارائه می شود. روان شناسی - پزشکی - مهندسی برق.

در رشته هایی که نوع گزینش آنها کشوری است ظرفیت هر کدرشته محل به نسبت تعداد شرکت کنندگان هر یک از سهمیه های مناطق یک، دو، سه و خانواده شهدا به تعداد کل شرکت کنندگان هر گروه آزمایشی تعیین می شود. اما در رشته محل هایی که نوع گزینش آنها بومی (قطبی، ناحیه ای، استانی) بوده حدود ۲۰٪ ظرفیت به داوطلبان آزاد و مابقی آن به نسبت تعداد شرکت کنندگان هر یک از سهمیه های مناطق یک، دو، سه و خانواده شهدا در بوم مربوطه (قطب، ناحیه، استان) به تعداد کل شرکت کنندگان آن بوم در هر گروه آزمایشی اختصاص می یابد.

تعیین استان بومی:

ملاک های تعیین استان بومی به شرح زیر است:

الف) در صورتی که محل اخذ مدرک تحصیلی سه سال آخر دوره متوسطه (دبیرستان و یا هنرستان) برای داوطلبان نظام قدیم و محل اخذ مدرک پیش دانشگاهی و دو سال آخر دبیرستان برای داوطلبان نظام جدید در استان باشد، داوطلب بومی آن استان تلقی می شود.

ب) در صورتی که محل اخذ مدرک تحصیلی سه سال آخر داوطلبی در یک استان نباشد، استان محل تولد داوطلب به عنوان استان بومی وی در نظر گرفته می شود.

ج) داوطلبانی که سه سال آخر محل تحصیل را در خارج از کشور گذرانیده اند، استان محل تولد، استان بومی اینگونه داوطلبان تلقی خواهد شد.

د) داوطلبانی که سه سال آخر محل تحصیل را خارج از کشور گذرانیده اند و همچنین استان تولد ایشان نیز خارج از کشور بوده است، استان بومی این قبیل داوطلبان تهران خواهد بود.

مقاله مشاوره ای - توضیحاتی در مورد سهمیه ها و بومی گزینی در آزمون سراسری

جدول نواحی و قطب های بومی کشور:

دسته بندی قطبهای بومی: از مجموع چند ناحیه، یک قطب بومی ایجاد میگردد. قطب های بومی به شرح جدول ذیل می باشد:

دسته بندی نواحی بومی کشور: از مجموع چند استان مجاور، یک ناحیه بومی ایجاد میگردد. نواحی بومی به شرح جدول ذیل می باشد:

استان های تابعه	نواحی قطبی
البرز، تهران، زنجان، سمنان، قم، قزوین، گلستان، گیلان، مازندران و مرکزی	قطب یک (۱)
خراسان جنوبی، خراسان رضوی، خراسان شمالی، سیستان و بلوچستان و کرمان	قطب دو (۲)
آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، اردبیل، کردستان، کرمانشاه و همدان	قطب سه (۳)
اصفهان، ایلام، چهارمحال و بختیاری، یزد، خوزستان و لرستان	قطب چهار (۴)
بوشهر، فارس، کهگیلویه و بویراحمد و هرمزگان	قطب پنج (۵)

استان های تابعه	نواحی بومی
البرز، تهران، زنجان، سمنان، قزوین، قم و مرکزی	ناحیه یک (۱)
آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی و اردبیل	ناحیه دو (۲)
اصفهان، چهارمحال و بختیاری و یزد	ناحیه سه (۳)
سیستان و بلوچستان و کرمان	ناحیه چهار (۴)
بوشهر، فارس، کهگیلویه و بویراحمد و هرمزگان	ناحیه پنج (۵)
کردستان، کرمانشاه و همدان	ناحیه شش (۶)
ایلام، خوزستان و لرستان	ناحیه هفت (۷)
خراسان رضوی، خراسان شمالی و خراسان جنوبی	ناحیه هشت (۸)
گلستان، گیلان و مازندران	ناحیه نه (۹)

گزینش بومی در دوره های مختلف:

هر کدرشته محل در آزمون سراسری دارای ظرفیتی است. توزیع ظرفیت در آزمون سراسری متأثر از سهمیه ها و گزینش بومی می باشد (به غیر از رشته هایی که به صورت خاص از داوطلبان برخی استان ها یا شهرستان ها پذیرش می نمایند). یعنی برای هر کدرشته محل ظرفیتی برای سهمیه های مختلف در نظر گرفته می شود و داوطلبان واجد شرایط در آن پذیرش می شوند.

-رشته های کشوری: در رشته هایی که نوع گزینش آنها کشوری است ظرفیت هر کدرشته محل به نسبت تعداد شرکت کنندگان هر یک از سهمیه های مناطق یک، دو، سه و خانواده شهدا به تعداد کل شرکت کنندگان هر گروه آزمایشی تعیین می شود.

رشته های بومی: در رشته محل هایی که نوع گزینش آنها بومی (قطبی، ناحیه ای، استانی) بوده، حدود ۲۰٪ ظرفیت به داوطلبان آزاد و مابقی آن به نسبت تعداد شرکت کنندگان هر یک از سهمیه های مناطق یک، دو، سه و خانواده شهدا در بوم مربوطه (قطب، ناحیه، استان) به تعداد کل شرکت کنندگان آن بوم در هر گروه آزمایشی اختصاص می یابد.

ظرفیت هر کد رشته محل پس از کسر ۲۵ درصدی سهمیه ایثارگران با توجه به نوع گزینش رشته مطابق جدول زیر به صورت ذیل در دوره های مختلف توزیع می شود:

نحوه گزینش رشته های تحصیلی دوره های مختلف

نام دوره	نوع گزینش
روزانه	استانی یا ناحیه ای یا قطبی یا کشوری است که در جدول رشته های تحصیلی هر یک از گروه های آزمایشی مشخص شده است.
نوبت دوم (شبانه)	بومی استانی
غیردولتی و غیر انتفاعی	بومی ناحیه ای
مجازی	گزینش به صورت کشوری است و بومی گزینی انجام نمی شود.
پردیس خودگردان	گزینش به صورت کشوری است و بومی گزینی انجام نمی شود.
دانشگاه پیام نور	حدود ۷۰٪ از ظرفیت رشته های مراکز یا واحدهای آموزشی دانشگاه پیام نور در هر شهرستان به داوطلبان بومی آن شهرستان و حدود ۳۰٪ ظرفیت به داوطلبان بومی شهرستان های تحت پوشش مرکز یا واحدهای پذیرنده مطابق جدول نام مراکز و واحدهای دانشگاه پیام نور و شهرستان های تحت پوشش هر مرکز یا واحد تخصیص می یابد.

مقاله مشاوره ای - توضیحاتی در مورد سهمیه ها و بومی گزینی در آزمون سراسری

رشته های پر متقاضی:

ظرفیت هر کد رشته محل پر متقاضی پس از کسر ۲۵ درصدی سهمیه ایثارگران با توجه به نوع گزینش رشته مطابق جدول زیر به صورت ذیل در دوره های مختلف توزیع می شود. براساس مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی در هر کد رشته محل مربوط به رشته های پرمتقاضی دوره روزانه مطابق جدول زیر به جای اختصاص ۲۰٪ از ظرفیت باقی مانده به داوطلبان آزاد و ۸۰٪ از ظرفیت به داوطلبان بومی، ۴۰٪ ظرفیت به داوطلبان آزاد و ۶۰٪ به داوطلبان بومی اختصاص می یابد. ضمناً نیمی از ظرفیت خالی مانده سهمیه رزمندگان نیز به داوطلبان آزاد اختصاص داده می شود. همچنین ظرفیت خالی مانده سهمیه ایثارگران به داوطلبان آزاد اختصاص می یابد.

جدول رشته های پر متقاضی

گروه آزمایشی	گروه آزمایشی عناوین رشته ها
علوم ریاضی و فنی	مهندسی برق، مهندسی مکانیک، مهندسی کامپیوتر، مهندسی عمران، مهندسی معماری و مهندسی صنایع
علوم تجربی	پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی و دامپزشکی
علوم انسانی	حقوق، روانشناسی و حسابداری

توضیحات:

- ۱- در رشته هایی که گزینش آنها به صورت کشوری است، بومی گزینی صورت نمی گیرد.
- ۲- در گزینش داوطلبان متقاضی سهمیه ایثارگران، بومی گزینی انجام نمی شود.
- ۳- گزینش اغلب رشته های تحصیلی دارای شرایط خاص (بورسیه ها) به صورت کشوری است.
- ۴- گزینش اغلب رشته های تحصیلی نیمه متمرکز (روزانه) به صورت کشوری است.

توضیحاتی در مورد رشته های نیمه متمرکز:

رشته های نیمه متمرکز رشته هایی هستند که گزینش آن ها علاوه بر آزمون سراسری از طریق آزمون های علمی و عملی، مصاحبه و... صورت می گیرد. نتیجه انتخاب رشته (قبولی چند برابر ظرفیت) این نوع کدرشته ها پس از نتایج نهایی اعلام شده و داوطلبان پس از انجام مصاحبه ها و در صورت قبولی در این رشته ها می توانند وارد دانشگاه شوند. بدیهی است در صورتیکه داوطلب یک کدرشته از کدرشته های متمرکز پذیرفته شده باشد و در این کد رشته ها نیز پذیرفته شود به منزله انصراف از کدرشته متمرکز تلقی شده و داوطلب باید در کد رشته نیمه متمرکز ادامه تحصیل دهد.

بنابراین بعد از اعلام نتایج چند برابر ظرفیت در رشته نیمه متمرکز، در صورت عدم شرکت در مصاحبه و آزمون های مرتبط، در رشته متمرکز انتخابی پذیرفته می شوند (با توجه به انتخاب رشته) پذیرفته می شوند، اما در صورت شرکت در مصاحبه و آزمون های مرتبط، دو حالت رخ خواهد داد.

حالت اول- عدم قبولی در مصاحبه: در این صورت مانند قبل در رشته متمرکز انتخابی پذیرفته می شوند. (با توجه به انتخاب رشته)

حالت دوم- قبولی در مصاحبه: در این صورت، رشته متمرکز قبولی کان لم یکن تلقی شده و الزاماً باید در رشته نیمه متمرکز ثبت نام نمایند. در صورت قبولی در رشته نیمه متمرکز دوره روزانه، تمامی قوانین دوره روزانه شامل حال داوطلب خواهد شد.

بنابراین داوطلبان باید به این نکته توجه داشته باشند که انتخاب این رشته ها در انتخاب رشته آن ها هیچ ضرری ندارد ولی در صورتیکه به رشته متمرکز خود علاقه دارند بهتر است در مصاحبه و سایر آزمون های کدرشته های نیمه متمرکز شرکت نکنند یا در صورت شرکت با تصمیم گیری نهایی در مصاحبه های این دانشگاه ها حضور به هم رسانند.

نکات مهمی که باید به آن توجه کرد این است که از آنجا که روش بومی گزینی توسط سازمان سنجش انجام می گیرد لذا داوطلبان گرامی به منظور انتخاب رشته نیازی به اطلاع از جزئیات روش بومی گزینی ندارند... و باید منحصراً بر اساس میزان علاقه مندی، امکانات و... خود به انتخاب رشته ها بپردازند.

مقاله مشاوره ای - توضیحاتی در مورد سهمیه ها و بومی گزینی در آزمون سراسری

همچنین توجه به روش بومی گزینی تأثیری در انتخاب رشته‌ها ندارد زیرا بالاتر زدن یک رشته شانس قبولی‌ها را زیاد یا کم نمی‌کند و به دلیل تعداد انتخاب‌های زیاد، انتخاب کد رشته‌هایی که احتمال قبولی شما در آن‌ها کمتر است، تأثیری بر عدم قبولی شما نخواهد داشت.

داوطلبان باید به وضعیت علمی خود نیز توجه داشته باشند؛ به این معنا که اگر برای کدرشته ای بومی محسوب شوند، به معنای قبولی قطعی آنان نخواهد بود؛ مثال:

اگر داوطلبی بومی استان تهران یا یکی از استانهای واقع در ناحیه یک باشد و رتبه کشوری بالای ۱۰۰۰ در زیرگروه یک گروه آزمایشی علوم ریاضی و فنی کسب نموده باشد، بومی رشته مهندسی برق در دوره روزانه دانشگاه های شهر تهران خواهد بود، ولی از آنجا که رقابت در رشته مذکور بالاست، شانس قبولی داوطلب مورد نظر در رشته مذکور در سطح استان تهران یا استان محل سکونت (ناحیه ۱) بسیار پایین خواهد بود. بنابراین صرفاً بومی بودن به معنای شانس قبولی نیست و باید ملاک های دیگری از قبیل رتبه در سهمیه، داشتن سهمیه های خاص از قبیل هیئت علمی و... بررسی شود.

برای اینکه این مثال شفاف تر و واضح تر شود، با عدد و رقم نیز توضیح داده می شود:

مثلاً اگر ظرفیت رشته مهندسی برق دانشگاه تهران ۱۰۰ نفر باشد، با کسر ۲۵٪ سهمیه ایثارگران، ۷۵ نفر از ظرفیت کدرشته باقی می ماند که به علت اینکه این که رشته مهندسی برق جزو رشته های پرتعداد می باشد، به صورت ۴۰٪ داوطلبان آزاد و ۶۰٪ داوطلبان بومی پذیرفته می شوند.

$$۱۰۰ * ۲۵\% = ۲۵ \text{ نفر ایثارگران}$$

$$۱۰۰ - ۲۵ = ۷۵ \text{ نفر مابقی سهمیه ها}$$

$$۷۵ * ۶۰\% = ۴۵ \text{ نفر سهمیه بومی منطقه یک}$$

پس تنها ۴۵ نفر می توانند به صورت بومی در این کدرشته پذیرفته شوند. که در این صورت قبولی فردی با رتبه کشوری بالای ۱۰۰۰ غیرممکن می باشد.

بنابراین نیاز نیست که داوطلبان برای انتخاب رشته خود به نحوه پذیرش بومی توجه ویژه ای داشته باشند و انتخاب رشته آن‌ها باید صرفاً بر اساس علاقه و شرایط خانوادگی و شهرهایی که امکان معیشت دارند، باشد. زیرا همانطور که ذکر شد، سنجش بومی داوطلبان توسط سازمان سنجش صورت خواهد گرفت و ترتیب چینش کدرشته ها شانس را برای پذیرش بومی ایجاد نخواهد کرد و بحث بومی گزینی در نظام آموزش عالی کشورمان نیز با هدف ایجاد توازن بین عرضه و تقاضا مطرح و اجرا شده است.